

عقلی باشی وار طلعتی وار عقلی باشی وار ...

سلطان چلبی در

بوی نافه کاخر صبا
زان طره بگشاید

تحفه وهبی

تحفهٔ وهبی سنبل زاده

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد بیحد و کرم فرسایه
که آنك نعمتیدر بی غایه

قیلدی ازعله او خلاق کریم
حضرت آدمه اسما تعلیم

شان موسی یه ایدوب هم تکریم
قیلدی ذاتینه اضافله کلیم

هم سلیمانه او علام لطیف
منطق الطیر ایله ایتدی تلطیف

حکمت و قدرتی ایله عیسی‌یا
طفل ایکن اولدی بشکده گویا

نوع انسانی هم اولدی بی انباز
ایلدی ناطقه ایله ممتاز

اختلاف صور السنه دن
نتیجه بیك حکمتی واردر روشن

شعر السنه سنین اولمقتان
قیلدی مفتاح دیه گنج نهان

هم رسولینه هزاران صلوات
که اودر افصح اصحاب لغات

نطقیدر وحی خداوند علیم
نه گهردر او گوهر بن کریم

عالمینه سبب رفعتدر
انس و جنه نه بیوك نعمتدر

نازل اولدی آکا فرقان جلیل
که ایدر شاننه عالم تبجیل

گرچه کیم شعرده کلدی او کلام
نظم شاعرده نه ممکن بو نظام
فهم ایدوب مرتبهٔ اعجازینی
ایشیدوب هدهدهٔ آوازینی
ابکم اولدی فصحای عدنان
قالدی حیران بلغای قحطان
ایلدی مدعیانی ملزم
جمله سی عجز ایله اولمش مفحم
اولسون اصحابنه صد گونه سلام
کر آنک هر بریسی اهل کلام
بری از جمله جناب حسان
نطقنی عالم ایدر استحسان
بری هم کعب بلاغت پیرا
کعبی بین الفصحا ایلک اعلا
جمله سی اهل حدیث و تفسیر

علم و عرفانله بی مثل و نظیر
اونلر ایکن اولیجق روز جزا
اوله لر وهبی زاده شفعا
بعده ذا بسط مقال ایلیه لم
سبب نظمی بدز سویلیه لم
چونکه بو عبد ضعیف و احقر
اینجه ایرانه سفارتله سفر
ایلیوب دور دوران و صفهان
چوق مقاماتنی قلدم سیران
تا نهاوند و عراقه کیتدم
هپ اصولیله تماشا ایتدم
عزم ایدوب تا بدیار شیراز
خواجه حافظ ایله اولدم همراز
شعراسی ایله صحبت ایدرک
شعر و انشا روشنن کیدرک

کشف و حل ایتمش نیجه لغات
وار ایمش بر یرده مگر چوق غلطات
فارسی آنلره مخصوص زبان
اصطلاحاتی دخی بی پایان
بشقه در نیجه لغتلره مثال
غیری کونه اولنور استعمال
فارس اقلیمنه دوشمش شیراز
اکا منسوب اولور زبان ممتاز
اصفهانلرک الفاظی دری
پهلوینک دخی شیراز یری
چون او اقلیمی ایدوب گشت و گذار
چوق زمان ایتمش ایدم مکث و قرار
عبث اولمایه دیو بو سفرم
قالمق امیدی ایله بر اثرم
دائما خاطرمه ایلردی خطور

کیم ایدوب سعی بلیغ موفور
یازه‌یم بر لغت منظومه
یادگارم اوله هر معصومه
اوقیه هم ولد آکاهم
عمرینک حاصلی لطف اللهم
لیک نابود ایدی قدری هنرک
بو غنی قیمتی دُر و گهرک
یک عیار اولمشیدی آهن و زر
ناسره قالمشیدی نقد هنر
خس و خار ایله برابر ایدی گل
آیق آلتنده یاتوردی سنبل
گلشن عمره ایدوب ناله و زار
بیر و زاغ سیاه ایدی هزار
گهرکی کوسترمزدی استاد
بو غنیده قدره یکی ایلر نقاد

بو سببدن دل ناشاد حزین
کیجه کوندز ایدوب آه و انین
بیمجال اولمشیدی گفتاره
صانکه ایکمم ایدی اول بیچاره
ناکهان لطف خداوند جلیل
قیلدی احوال جهانی تحویل
ویردی دنیایه عجب حسن نظام
اهل دل زمرهسی مسرور و بکام
بولدی قدرین ینه کالای هنر
اعتبار ایلدی نقاد قدر
یعنی بر آصف عالیشانی
صفدر جم حشم دورانی
زیور صدر وزارت ایتدی
مسندآرای صدارت ایتدی
دولته ذاتی ایله کلدی شرف

کورمامش مثلنی اعصار سلف
مخلص پاکی کبی خلقی حمید
نجم مسعودی ذاتی سعید
یعنی همنام خلیل الرحمن
که اولور مظهر لطف و احسان
قیلدی خاصیت اسمی تأثیر
نعمتی ایلدی بو عالمی سیر
اسم و مخلصله او صدقه رصد
بو بیله رمز ایتمش آنی اهل رصد
هم اولور ناظم دین و دولت
بولدی وقتنده جهان امنیت
صاحب سیف و قلم اهل کرم
معدن دانش و بر جود و همم
اولدی دورنده بکام و شادان
زمرۀ اهل دل و نکته دان

بویله قدر وهنر اولدقده مزید
کلدی نوبت بر ده شوق جدید
ایلیوب یعنی بو نظمی انشا
خاك درکاهنه ایتدم اهدا
که مخادیم کرامی که هری
ایدهلر کاهی احاله نظری
او سببله بوله تحفم شهرت
ایشیدنلر ایده میل و رغبت
نه مخادیم مکارم پرور
نه کرانمایه معلا کوهر
نیرین فلك عز وشرف
مهر و مه کبی ایکی خیر خلف
قرة اعین روشن نظران
هر بری مردمك چشم جهان
بو یدر عارف بی مثل و نظیر

بریناک مخلصی نوری منیر
بری خورشید جهان آرادر
بریسی بدر فلك پیرادر
ایکسی بیری برندن اعلا
نه صدفده کهر بی همتا
دائما دولت ایله رفعت ایله
والد ماجد بو همت ایله
اوله لر حفظ الهیده مصون
عمر اقبال ابد روز افزون
قدر تحفه‌م ده بلند اوله کرا
آنلرك نامنه ایتدم انشا
سلك معناده نه خوش در نظم
ایتمه مثلنی کیمسه تنظیم
یا زمدم ورزن رکیك ونادر
تا اوله حفظنه هرکس قادر

ایلیوب کاه مراعات نظیر
کاه اضدادیله قیلدم تعبیر
هم یازلدی نیجه تجنیس سلیس
نیجه ایهام ایله تلمیح نفیس
آنی اول اوقیان طفل اصیل
نکته شعرنده ایلر تحصیل
طبعنه البته لطافت کتورر
حسن تعبیره سلاست کتورر
کوستروب بعض محلده ترکیب
احسن وجهیله قیلدم تهذیب
ارتکاب ایتمدم اصلا مرهون
اوقیان اولمیه تا کم مغبون
لغتک ترجمه سی یاننده
بر ایدر اهل دلک جاننده
یعنی وضع رقمه حاجت یوق

اوبله زحمت چکمجک حالت یوق
فارسی و عربی لفظ کثیر
که اوله السنه ده شهرتکیر
جای ترکیبده ایدوب استعمال
ایلدم انلر ایله کشف مآل
مشترک بعض لغات رنگین
یازلوب ایتمدم اما تعیین
فهم ایدوب آنلری ارباب کمال
طعن و تشنیع ایده کوره سو جهال
ایلدم حرف هجاده ترتیب
اوقور ابجد کبی هر طفل ادیب
یازدیغم لفظ دلارا اکثر
شعر و انشایه موافق کوهر
نیجه سین حاصل معنا یازدم
اصطلاح اوزره نه در معنا یازدم

یعنی وار در نیجه رعنا معنا
باقمه فرهنکه بولنمز زیرا
ایتمه مش کرچه لغتلر تصریح
ایلدم جمله عجمدن تصحیح
باقیشور کوهر ایران دیو سم
سرمه اهل صفاهان دیرسم
نامنی الاسمی اوله دنباده
تحفهء وهبیء سنبل زاده
اوقیاندن بوده آنجق مأمول
کم ایده خیر دعایی مبذول
حفظ ایده سهو و خطادن مولا
حسبی الله تعالی وکفی

قطعهء شرعیه در حرف الف از ابتدا

حقك اسمی ایزد و یزد و یزدان خدا
یارادیجی آفریننده بزرکی کبریا

وصفنده پروردکار و کردکار آمرزکار
همچو پاینده باقیدر همیشه دائما
کورجی بینا و دانا بیلیجی اولو بزرك
مرحمتلی مهربان پاداش خیرله جزا
رزق روزی آنی ایرشدورجی روزی رسان
شکر و حمد اولدی سپاس و استا مدح و ثنا
طوغری سوزلو راستکو خشور پیغمبر رسول
هم محمد دید ستوده برکزین مصطفا
یاز نویس اوقو بخوان قرآن نوی اجالس بکوش
دیکله بشنو آکه دیه یاب اولدی شنلابی سز
مردم آدمدر جوانمردی سخاوت ویر بده
ایزدی حق بولنه دیر کو محلنده بجا
اوچیجی پرنده اولمشدر ملك آدی سروش
هم انا غو یاوه ریدن لایق و جائز روا
کیش مذهبدر شریعت راه دین روزه اوروج

هم یگانه کوی همو هنددر دوده اولدی دعا
مسجده مزگت دینور داخی اذان بانگ نما
دی امامه پیش نماز وهم اولمش پیشوا
جاهله نادان مرائی صوفیه سالوس دی
عفت اهلی پاک دامن اهل تقوی پارسا
رستخیز قیامت جنته دیرلر بهشت
دوزخ اولمشدر جهنم آدی قوتلمیش دها

اولدی

فاعلاتن فاعلاتن فاعلن وزنیدر بحر رمل

ایله علمک له عمل تا اولمیه سعیک هبا

قطعهٔ دلکش وپرجنبش وخوب ورعنا

بوی قد طوغری سهی یک یاقیشقلی زیبا
صالینوب کزمه خرام وبوجه اولدی بالا
حرکت جنبش ورفتار صالنمق یوریمک
دلبرک جلوه سیدر ناز وکرشمه تیبا
کوکل اکلنجه سی محبوبه دلارام دینور

یعنی یکتا یالکز بر اشی یوق بی همتا
دینیلدی سازنده یه رامشگر وطنبوره ستا
ایرلامق نغمه دیمکدر اولدی سرود وخنیا
بگرمک ماندن وهم اولدی دیمکدر قالمق
مثلی ماننده کبیدر مثلادر کویا
باد اولسون اوله باشد نشود اولمز هم
ورنه یوخسه بلی آری عجبا دیر آیا
روز کوندز بوکون امروز کجی کوندز دوز
شب کیجه بو کیجه امشب دخی یارین فردا
شسته یقانمشه حمامه دینور کرمابه
در المشدر دخی خوبکرده وابرا زیرا
پشم یوک پنبه پموق نرم دخی یومشاقدر
سنگ صه تش سخت قتی مرمر دیرلر خارا
اولدی آینده کلیجی ورونده کیدیجی
رفت کیتدی کلور هم آید ایقداش همپا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ابله تحصیل هنر تا اوله قدری اعلا

قطعهٔ زیبندهٔ رنگین ادا

باکه مرا ساکه ترا سز شما
من بن بز ما او اکا مر ورا
سن تو مرو کیتمه و بنشین اوتور
اد برو کیده اشک کل بیا
بویله چنین اویله چنان چون کبی
چیست ندر آن او نچون چرا
قنغی کدام اوست اودر این بودر
کیست دیمک کیمدر او قنده کجا
نیجه چسان مثل لسان بیل بدان
بس یتشور نیجه بسی و بسا
دوشکون اولن عاشقه افتاده‌دی
داغی کوکل قاپیجیدر دلربا

دخت قزه بکجیه پرواکدی
خادم آغادر دخی خواجه سرا
زنکی اولن شخصه نوانکو دینور
بهره نصیب اوله دلنجی کدا
خانهٔ درویش فقیرک اوی
اسکی حصیر آنده کهن بوریا
آشچیه آشپز دی یمک خوردنی
سیر طوق آج کرسنه و ناشتا
بک آبو حلوا ایمش افروشته هم
شله لبا تفش در بقلوا

دیکلر ایسک نصح ایدرمن کا

کر شنوی بند کنم من ترا

مفتعلن مفتعلن فاعلان فاعلن

اهل معارف له کورش دائما

این قطعهٔ با نکتهٔ زیبا چون کل شاداب

تشنه صوصامش قانمش و لا دخی سیراب
فرکند سیلک یاردیغی یر سیل صوی سیلاب
شین دخی اوزم صوینه هم یکمز دوشاب
بال شهد دینور شربت شهد ابه و شهداب
گلزار و گلستان گلی چوق یره دخی گلشن
دخی چاین مرغ تر و تازه ایسه شاداب
شهوار دینور پادشهه لایق اولانه
لذتلو صو خوشاب ایو اینجو دره خوشاب
جوی ایرمغه دخی آب روان یعنی آقر صو
تیره بولانقدر دخی حوض دخی پایاب
سرگشته باشی دونمشه دخی دونکه گشتن
دریاده صوین دونمسی چوغنسی گرداب
آتشده اوصوات کیر گزر آدی سمندر
دینور صو قوشنه قازه بط اورده که مرغاب
ماهی بالغک آدی شناور دخی بوزنج

غوطه صو طالمق صولرک طالغهسی خیزاب
دارشکنه معناسی سلیمانی دیمکدر
فرار گریزنده جیوه زیوه و سیماب
گوز یاشنه دخی اشک و سرشک آغلمه گریه
گریان دیمکدر اغلایجیه قانلو صو خوناب

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولان

بکزر او نقوشه بو جهانکیم اوله بر آب

قطعه مجوّن مهر و مه پرتو فزای این کتاب

آسمانک کیدر گونش خورشید و مهر و آفتاب
یلدز اختر ماه آی آیدنلغیدر ماهتاب
اویانق بیدار اییر غمش غنوده اویقو خواب
اویومش خوابیده دونکی کیجه دوش دوش دو خواب
هیبت و حشمت شکوه اعلا دیمک والا ایمش
جاه منصبدر مرادینه ایرندر کامیاب
تاب طاقتدر بو کلمه طولاشمقدر دخی

اصطلاحده اولمش دیبو دفکر وتلاش پیچ وتاب
فاش ظاهر ودر خبر معناسی پیغام وپیام

اولدی پرسیدن سؤال ایتمك دخی پاسخ جواب
بولاشق آلایش آلودن بولاشمقدر دخی

خالص وصافی وخاصلك اولدی هب مفهومی ناب
آرمیدن دیکلنوب آکلنمه صبر اولدی شکیب

یك یلیب کورمك تکاپو یعنی ایومکدر شتاب
ابکین اولدی صو جمع اولدقده یر ناولاب هم

آسیا کوددر دکرمنجی دکرمن آسیاب
دستخوش مدرکتوره نهم حصله آیراندن

کالرملك عجمده بوکتاب مستطاب

قطعهٔ نادره وخوب اداء نایاب

آبیار اولدی صوارجی صوسزنیه بی آب
صو ایچوب طویمغه دیرلر دخی سیخته وکولاب
خفقوشی مرغ شب آوین آیغینه آصیلو

پرآسه شب بر یلدز بوجکیدر شب تاب
کیجه‌دن فالمر شبینه کیجه‌لك اولدی شبی

اویقونك اولکی معناسی اولمش بس خواب
زهره‌وان بولجیکره دینك دوانسه اولاغر

یعنی آیاغی اوزنکیه دیمك پابرکاب
مرغزن دینك مزار آدیسه هم کورستان

قبر یاپلمش اوله تربه دیرلر کوراب
آیو سوز جمله‌سینه دیکه‌لی چوبر مه بوزیکی

همه‌کی نیك سخن کوشکن ورهیتاب

قطعهٔ دلپسند ورونقیاب

صو کبی چولده کیم کوره‌ینه سراب
دینك کورآب وهم نمایش آب
شرمسار اولتان عجل کبی ده
پرده‌لی اولکیم اوله اهل حجاب
بحینه چشم بند وچشم آویز

نابود
[illegible] نایاب

هم اباذی دیمك دخی و نقاب

اختلام اولمغه دینور کوشاب

هم حیالانی کیجه‌نك کوشاب

ناتوان دینلور ضعیف اولنه

قوتی قالمین دخی بیتاب

جاهل و مفلس اولك بی‌مایه

مترادف آنکله خانه‌خراب

کاسه‌لیس اول چناق یالایجی کیم

طالقاو قلقه‌لی اوله شهرتیاب

بو سوزی سویلرم سکا آکله

این سخن را بکو بمت دریاب

فاعلاتن مفاعلن فعلن

دشمنکدر کوره شدیکك احباب

قطعه بو العجب زنعمت رب

نه کوزل یعنی زهی آفت عجب

دخی شایسته و شایان انسب

اولسه جسبان مناسب دیمکه

یراشقلی دیمک مفهومی سبب

فارسیده دخی مستعملدر

عربیده چکه آلتی غبغب

همه دینسه دوکلی دیر اتراك

اسر و دیر جغتای یعنی هب

هرزه کو اولکه سوزی صاچمه اوله

لاف معناسی کزاف و دخی کب

دخت رز دختر رز باده دیمك

عربی ترجمه‌سی بنت عنب

اولدی تبخاله کر یوند اوچوق

دترمك لرزه دخی سیتمه‌یه تب

سعی کوشش اوقومقدر خواندن

خواجه استاد دبستان مکتب

فاعلاتن فعلاتن فعلن

سبب رفعت اولور علم و ادب

قطعهٔ تابفلک چون مه تابنده رخست

ویره سی اولدی یسا دست و یشین دستادست

تنك دستان ذكوره دلو الحبوش بادبکت

دمع پیوسته و هموار همارة دائم

اولشوب بربرینه متصل اولدی پیوست

مجلس بزمدی طوره ایچیچ نوشانوش

هم ادبسزلك ایدن سرخوشه دیرلر بدمست

قالقدی برخاست هم اینك عجله کیتدی بتاخت

ایچرو گلدی در آمد دیمك اوتوردی نشست

قاچدی بگریخت قورتلمغه دیمك برهید

کیتدی شد چکدی کشید اوردی بزد قردی شکست

دستگیرك هله معناسی طوتلمش قاچقین

طوتدی بگرفت و هم باغلدی ببندید و ببست

دادرس ایریشن امداده چون ایریشدی رسید

یعنی قورتاردی رهانید و خلاص اولدی برست

قاپیلان اولدی ربوده و گرفته طوتیلان

تله و دام طوزاقدر بالق اغنه دی شست

پشه دیر سیوری سنك كهله سپش اولدی کش

پیره دیر کیك و چکرکه ملخ و صحرادی جست

کوه طاغ یوجه بلند و یوقوشه دیدی فراز

دشت و هامون اووه در شیب اینش آلچق پست

مغ و گبر اولدی مجوسی و نصارا ترسا

طاپیلان صورت منحوت بت و طاپیدی پرست

این تک و تاز و پرستش بو قوشیش بو طاپنش

جمله سی آلتون ایچوندر همگی بهر زرست

قطعه کز اول قلم بر سر لوح خوش بنوشت

گل ایچامور آهك كچ كرچ و قوم ریك و خشت

کاره قنجا قدر دیمك نه برتاب خشت

طبعه موافق کلان هرنه ایسه دلپسند
خوب کوزلیدر دغی چرکین اولان نسنه زشت
مارت آیی آذار اوننجی کونی نوروز ایش
ماه آغو نیسان آیی آدینه اردبهشت
صاحب علم اولانک جمله سی دانشوران
آنکلری فرهیخته و خوانده اوقودی یازدی نوشت
ایشه کوچه عادته طرزه دیر کرد داهم
اوله طبیعت منش داخی نهاد و سرشت
آمدن کلمش طبیب آدی بجشک و پزشک
گفت دیدی نیکتر یک ایودر خوشتر نشست
اصفیکه آوین وقبیه کنند دینور
صنار نقش اولان نسنه دیر هشت صاویرد لکی هشت
آریغ آریش تار و پود هم طوقمق بافتن
رشته دیر ایپلک ایشتاک آلدی اکردی برشت
آردیه جوارزن طرو بوغدیه گندم دینور

خوش بشق آدیدر بنوز اگن داخی کشت
اتمکرنان نانوا دینلور اتمکجیه
یوفقه ایمش گرده اون آرد یوغورمه سرشت
طوز نمک و تخم مرغ اولدی یمرطه آدی
طاوغدری ماکیان هم دوقیدان نیمرشت
خاجه چلیپا دینور داخی برهمن پاپاس
جانیسه ناقوس دری بعنی کلیسا کنشت

مفتعلن فاعلن منسرح اوزاندر
کسب کمال ایله کیم اولمیه بس بد سرشت

قطعه در نظم لغتهای عرب

ثا و حا و ذال و صاد ای نغز عین
داخی ضاد و طا و ظا و حرف عین
فارسیده قافیه اولمق محال
یازمسم شایدا وله نقص کمال
بو سببدن اوله سکز حرفه تمام

باشقه اسلوب ایله ویردم خوش نظام
ضم ایدوب تازی لغاتی آخره
قافیه‌م اولدی آنکله فاخره
اوچ لسان اوزره یازلدی اول حروف
هب محلنده مرتبدر صفوف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

هب اوچیدر عربجه اول لغات

قطعه در ثا بسخن کرده لطائف ایراث

برزگر دینلدی اکنجی یه عربجه حراث
تشنگی اولدی صوسزلق هم او معنایه لهاث
قز طوغرماغه دی زاینده دخت و ایناث
دی جماع ایتمکه کاوین دینلور هم ارفاث
جمله ارکک دیمه هم نر ایله ذکور
مادگان اولدی دیشی جمعی آنک کبی اناث
دوشمه آدینه منیدش دیدیلر یعنی بساط

او متاعینه دیکا جال دخی دینلدی اثاث
دستیار اولدی اعانت ایدن مفهومی نصیر
یاوریدن مدد ایتمکه معناسی غیاث
دینلدی قارشمشه آمیخته ممزوج کبی
دی قارشدرمق شوریدن و داخی هثاث
اولکه تسلکمه آنک آدی کتن و عفشل
ذوفرو تیزیوه نیمجه هم او معناده دلاث
کوردیزدن دی ابنا تمغه که ایمانکیدر
اولدی قیزدرمه قترلیدن و هم استحثاث
صاتون الماغه خریدن دیدیلر یعنی شرا
نعمه کوندرمه فرستادن ایمش هم ابعاث

هر لسانک عربی منتخبیدر چلبی
فارسیه کوره ایدر طبعه لطائف ایراث

قطعه در جیم بر گوهر جو گنج

کوشه دیر کنج و خزینه داخی گنج

نوجوان شول كیمسه دیركه اوله كنج

صابین اون بش اوله كرعه سنج

عاریت داخی مسافر دیر سپنج

صاغری غنج و ناز و شیوه غنج

اوجه یعنی اوراق بیری سرین

چون قوین چوق صاغج آدی هر غول امش

بو كلمه چین و شكن دی هم شكنج

درد سر باش آغریسی دشوار كوچ

نرد و محنت رنج وانجمه برنج

باره شول سسهل آیارج حبیدر

دیدیلر داونده هم دیوند و سنج

باغ روغن چرب یاغلو نسنه در

دنبه قویروق ایچ یاغی پیه و زنج

كوفته یعنی دوكلمش كوشت ات

طولو هو مباده‌كی چرغنه و دفنج

اوقو وزنیله بو نظم دلكشی

اوكرسن سخنده قدر و نكته سنج

قطعه دهرحا بسیهر استفروزان چو صباح

آچیجی اولدی كشاینده عجب فتاح

دی انا اخنی دیه جك برده مدنك و مفتاح

نكری آدی ایله بانام خدا بسم الله

سیب حوه دم بیم الماید اكلت التفاح

یادلیان نسنه یه تابنده و لامع دیدیلر

شمع ایران چراغك آدیدر هم مصباح

طسه معنا سی یمنك و قدح بلبال اوبله

شاد كرن نغمی سونده مكه یعنی افراح

صاقلمق اولدی نهفتن كما الی اخفا

آشكار ایلمه و كردن آیمش هم ایضاح

كوشنه چشم دی كوز اوجنه هم غمز العین

نكریدن دیدیلر باقعه داخی الماح

ه یعنی اوراق بیری سرین

صاغری غنج شنج و ناز و [illegible] غنج

[illegible] اماس [illegible]

[illegible]

قوجه دیندی سخن چین دغی تمام اویناغ
کوپکلک اورسی لا ایلدی سک یعنی باغ
شایگانی دغی اوجوزلغدر قاغز کبیدور
خشکسال اولسه نی کیم قحط وغلا اولور کلاغ
ایلکلک ایله بکا آچ قوبو چای اچیجی
افتح الباب باحسانک لی یا فتاح

قطعه در خاچو شکو خواهیکن استنساخ

آغاجلک دالی نهال اولدی هم آنک کبی شاخ
یابراغر برگ دیبغه الدی بداغر دغی تاغ
تجی برا وغلاغر بر غالدی قوزویه بره
کوسفند اولدی قیون همچو بوینوز دره شاخ
آنکلامق اولدی شناسیدن وفهمیدن فهم
دیندی ظن ایتمک پندار وگمان ایتمکراغ
قصر نعمانغه خورنق آدینلور کیم مشهور
زینت وحسنه دغی رونق کوشکلک آدی کاخ

ذات اشیا خلط کلام ایدیجی کبر زتلاف
طرز واطواری اولوب نی دبانه گستاخ
یرتغه یرتیجه دی چاک یارق اولدی شکاف
کدیکه رخنه دیبولور داغی تکلدی سوراخ
حسد ایدیجی بداندیش وایکی یوزلو دوروی
آنچه تنک قلبی منافق کیشینک آدلری ماخ
تنگنا طار یر دیبو فقرتنک عطار دیرتنگ
بو آلوغه کینیدی فراغی آچیغه بوله فراخ

نسخه نادره دیدی لغتده بو کتاب
جمله ارباب هنر ایتسه سزا استحسان

چون بو قطعه ده حرف دال شکرده ام انشاد

مبارک فرخ وفرخنده ومعمور دره آباد
سویمش خرم ودلشاد وهم محزون ناشاد
دیکیک صوره نه آرتنگ بر صورت کتابیدر
ایکی مشهور نقاش دیدر مانی ایله بهزاد

نسیه چرده دیدی اسمر جهن ایله یعنی کنهم کون

ایکی محبوبه چوق شهن دینوه مش خلیج وهم نوشاد

ایچنده آی کورمش بر قمو در چاه نخشب هم

او آیدر ماه نخشب ابن مقنع ایلدی ایجاد

دره فش کاوه جانی شول دیدی بیر افکر ایتمشدی

دهر دخی کاوه ضحاکی اتکله آغزینی برباد

محابا احتراز اولدی دخی خیره واو معاده

دیمکدر دهر یه اولور السه اولسون هرچه بادا باد

کدرا اولسه گوکلمه خار خار وسوك ماتمدر

چاغرمق آه چکمکدر فغان وناله وفریاد

بشك گهواره مام ناف آبر قاره‌سی دخی یاراج

چوجك کودك یکی طوغمش اولانه نوزاد ونوزاد

ترحم مهربانی ونوازش اوخشامقدر هم

ستمگر دینیدی ظالم کیمسه ظلمه دینور بیداد

جهالت اولدی نادانی معاذالله دیمك برکس

بلیجی کیمسه دیر دانندہ دانش علم واستعداد

دی طاشلو یره سنکستان وطاتلو سنکلاخ اولمش

داغ دخی دنبوارك آدی لاد ودیوارك دخی بالاد

جهرمکو دخی نرسو بلورسین غمه انند ایتکلمزلو

کجانی قنغی بر دیسنین تو دخی بیکانه سنسن باد

مفاعیلن مفاعیلن هزج بحرینك آدیدر

ایشتدم خواجه‌دن بر بیت بنیادم بلك اغزاز استاد

قطعهٔ معجز ادا در نزد هر مشکل پسند

کبر ایدن خودبین وکندو بسین بکنمش خودپسند

هم اوزون بوبلو به هم منارهٔ دیرلر سربلند

بی نوا دینکه نصیبی اولمین بیچاره‌یه

قلبی محزون ونیاز اهلی دیمکدر مستمند

دلستان دلدار تعبیر اولنور دلبر آرام

دل کوکل در قلب معناسینه بغلامه مبند

آچلش اولدی کشایش بسته بغلنمش دیمك

هم دوکم آدیکرن اوچقوره دردشلوار بند
طتلو کولمکدر شکرخند ولطیفه بزله دیذ

کولمك استهزا ایله هم خنده ریش وریشخند
داشتن طوتمق شنودن ایشتمك طوتعق دیمك

هم قبول ایتمك بزرگدن نصیحت اولدی پند
سرکش اولدی کیم اطاعتسز اوله بدخوی اوله

مشت یومرق سیله دیر سیلی اوقه لو میزگند
یوغرات اولدی تکاور باغزه شبدیز دیر

اسب آت اشکیلی رهوار وقوله آتدر سمند
کوبلرک بلکیج کبی سوز صاحبی دهقان ایمش

دوستا ودیه دیمك کویدر هم اول مغاره کند
آیغك باش اوزره قویه لر اوکرنوب سك معرفت

کر بیاموزی هنر پای ترا بر سر نهند

قطعه در بحر الخوانشکینی استلنا ف

دوز کردن اوزاق ایتمك کر عجبه اشقاف

دوکنی آرتارسه کی آبش فزود
مضطرب اولسه کیشی شد دستنی

هم منار ادینه کلدستهء دیب
غالب اولمقدر دینورمش سکرزد

هیچکاره بوش سوزین شخص بد
بك معاند کیمه کافر ماجرا

همدخی فاداشت بی شرم وحیا
حدتنی بیلمزنی دیمکدر مراد

دینلوه بر خرس کالنه نهاد
غالب اولمقدر دینورمش دستبرد

بوزیلوب مغلوب اولدی بارخورد
چوق بلوب کرکی نیکه دیر فطرمزند

منتخب نسنه دیمك دروق سبد
سیسی بوطاق اولمك بغوچی خاك اوله

دینلدی خود سر آنکا کیم بی باك اوله

اشتلم کرد ایلدی غوغا ستزاغ
همچو بشخوش کرد ایتدی وداع

اولدی دستوابر سرش بیضه شکست
کلدی او حالله بر و زانو نشست

بی سر و پا در پریشان حال اولن
جو نمانده صکره دن پامال اولن

چشم دارنده اوکیم امید ایدر
کوزلکه چشم فرنکی دیدیلر

آلتونه غرق ایلدی زرده گرفت
داغ طوتدی شعله لنده درگرفت

دیمک اولمش آتش آید از چنار
اوتمه دیمک یردن اوله آشکار

هم کدوکی و چنارکی دیدیلر
بربرینه اویمز ایکی نسنه لر

بربرینه کفو اولسلر نیک و کم

عشر

دی قملدمق جنبیدن او معناده نباد
زود رفتار اوکیم ییک یوریر یعنی خذخاف

نوبه کردن بوریمك سرعتیله هم خواند
در شدن کیرمك دیرلر کر آنك کبی وقوب

کذراندن اشمق یعنی کچورمك انفاذ
پاره پاره دیمکدر لت لت و شقه شقه

پارچه مفرجی کراده هم او معنا بغداد
قاوغ دینکی کلوته کر عمامه کیبنده

صنار یغك آدینه دستار دینور هم مشواد
اولدی قورتلمه رها یافتن و هم استخلاص

دخی قورتارمه رهاندن و اوله انقاذ
دیدیلر قورقاق اولن کیمسه غرول هم عیوب

دخی صغنمغه پناهیدن او معناده معاذ
باصمغه دینکی نهبدن کیمراد قدر دوش

غالب اولماغه دیدی فیروز و هم استحواذ

فارسی و عربی ایله سوزم شیر و شکر
اوقیان کودک نو سالرا ایدر استاذ

قطعهٔ رائیه را از همه رنگین شمار

یک بر ایکی دو سه اوچ دورت ذی چار چهار
پنج بش و آلتی ششی هفت یدی صای شمار
هشت سکز نه طقوز ده دخی اوندر تمام
بیست یکرمی اوتوز سی و چهل قرق وار
اللی پنجاه در شصت دینور آلتمشه
یتمشی هفتاد یاز دفتره ای نامدار
سکسنه هشتاد طقسان اولنجه نود
صد یوز اولور صاییده بیک کلنجه هزار
اوچدن بری سه یکی دورت ده بر چار یک
هب بو قیاس اوزره تا اوننده قیلوب قرار
نیم یاریم یاریسی نیمه بتوندر درست
صاییسی قاچدر دیکه چند ایکی کره دوبار

خرخاده بریم کنو رساله همان
ایکی دوم ... اونو اشکار

پانزده اون بش دیمک بشیوز یانصد دینور
اون بیکه بیوری یوز بیکه‌ی صد هزار
بویله جفاسین فلک صایلمز ایدی بکا
چرخ چنین خو رخو کرده مرا بی شمار

قطعه با صنعت اعداد لطافت کستر

بارکش بولک چکیجی دخی خواهد اشتر
خر و الاغ اشکر دینیدی قاطر دیر استر
همه بستان بکشای آچ قپامه یعنی پوش
بقدرم میکرم هم دخی بنما کوستر
نار نالش دیمه یوز نمصد دخی معناسنه در
جامه خواب اولدی یاتاقم دوشک ده بسر کستر
دینکه بوغازه دو اوچ ودخی باصدی بالین
چارشب چارشفه اورکر دوشکدر بستر
هیزم و هیمه اودندر کومور آدی انکشت
قوره آخکر دینلور هم کوله خاکستر

نی شمار
اون بیکه بیوده جی یوزبیکه

اسکنه بوغو دیمکدر که دیرو کر دوکر

بیچقی آره دیغی الت بیچقیسی اولمش دیسکر

این مثلث قطعه از پیمانهٔ خوب است چون

بار میوه بیر یتاقدر فستقی رنک اولی بود

پار بیلدر قوجه بیر اوغلدر داغی بود

تار تو بسز بیز کسکین داغی کسب ایله توز

تار ظلمت حصه در تیره و دیوه معشوقه تور

خاک طپراق دیه طلوم خیلک اولی خنزیر آدی خوک

هم دیکن زخار و شاشمش خیر و شمسک آدی خور

دات و بری دینه کوری هم تونون معناسی دود

دار طوتکج اولی دیرو دیدیلر اوزاغه دور

زفت شیشمان قاره ساقز زفت هم آج یوزلو زفت

ایکیلیه بیچی زار آشاغه زیر کوچه قوتده زود

کمان معنی کین هم کینلو غضبه دیر کوین

کار ایش کیر آلت معهوده اعمی اولی کور

مردمک ماش و قوندز میش و فاره اولی موش

مار حسته هم ییلاندر میرنک قارنجه مور

بر نشاط آور مثلثدر بو نظم دلکش

نوش ایدن معنا رنکینن ایدر کسب سرور

زهی این قطعهٔ شاهانه چون افسر از گوهر

اولو سلطانه شاهنشاه دیکی حکم ایدیجی داور

اونک تخت و تاج ایمش دیهیم و هم افسر

دینور هم پادشاهه شهریار و خسرو و دارا

عدالت دار اطاعت ایدیجیه امره فرمانبر

ستم ظلم و شکایتچیلره هم دادخواهان دی

جهانگیر دعا باز بر دست ظلمه ده کشور

مکان جای و زمین یر دیر قلمرو آلده کی اولکا

بونه مشهور مغرب باختر مشرق اولا خاور

سپاه و هم سپه لشکر دینور باشبوغه سرکرده

سپهبد دینه کی سرداره سپهسالار سر عسکر

سپر قلقاندر جوشن جبه زره آدیدر جمله
قیلج شمشیر و تیغ و نیزه مزراق دشنه در خنجر
دمر آهن قلای ارزیز باقر مس روی توج در هم
دیمشلر قمه شوینه آشوب کوموش سیم آلتون زر
دکز دریا کمی کشتی رئیسی ناخدا یل باد
آچوق یلکن کشاده بادبان بغلو دیر لنکر
یقین اولمشو نزدیک شاهانه سلاطینه
اوزاقدن کوزیتین اردوغه و داغی تو یمك اینکی

زخویش آگاه باشد آنکه کرد این قطعه را ازبر

پدر بابا پسر فرزند اوغل دیرهم آنا مادر
قرنداشدر برادر و همشیره دیر خواهر
نیا اولدی بیلك بابانین اوغلنك اوغلی
نبیسه هم قز اوغلی دیر برادر زاده دیر افدر
دیشیدر ماده عورت زن دینور طول عورت ترا
ار اولدی شوی و شوهر یعنی زوج ارکك یکدیر نر

دوکون سور و اوین بازی ضیافت والدی مهمانی
سوینمك شادمانی باکره دوشیزه قز دختر
حصملر جمله خویشاوند و نزدیکی یقنلقدر
اوکی اوغل پسندر هم اوکی بابا پدر اندر
کشی زاده اولن والانژاد و پاك کوهردر
تبار و خاندان قوم و قبیله جمله سی یکسر
فرومایه دی صوی بسز شخص بداختر او عقوه کزدر
تلنکی آج و محتاج دینور حمزی اولن بیزدر
سخی آدم جوانمرد و بخشلاینجی بخشنده
حسیس و الجغه ناکس دینور استکلی خواهشگر
عجمدن کونه دیم بویله انجو بویله جوهر هم
زائران منی بیاوره دیم چنین دیر و چنین کوهر

قطعه چون مهر رخشان در جهان پرتو نثار

رخشان آت پرلاینجی رخشنده پارلاق تابنده
پك لطافتلی طراوتلی دیمکدر تابدار

عاشقك معناسی اولمش دوستدار و دوستدار

برابرینه راست گلمك دوچار ایله دوچار

داد كوتك ایدیجی جبر ایدیجی زوركار

فرصت عصر و زمان داخی هوادر روزگار

قوجقلمق دینیلدی در آغوش و داخی آغوشتن

هم قوجاق اولدی كنار آلمق قوجاقلمق در كنار

ساختن دوزمك دیمك بو لطافتمده برك و ساز

منتظمدر سازمند و بك موافق سازگار

شو كیمه كو لاینده بیغوش اوله خوشخوی دینور

هم گوارندن سكرمك هضمی آسان خوشگوار

اولدی فكر ایتمك اندیشیدن همسگالش اویله در

ایشده تأخیر و تأنی ایلمكدر بردبار

صلح معناسنه در یعنی بارشمق آشتی

جنك ایتمش پرخاش و رزم و كیو آورد و كارزار

طاسه‌لو اندوهگین و طاسه‌لنمشدر فژم

قلبی مجروح و خاطری مجروح دیرلر دلفكار

وار از مفهومی بنا و ازدر هم معمار ایمش

یازاوی محكم دخی محكم دیمكدر استوار

زین زین پاره پاره طار طغار ده تن تومرت

خرمن صوی در دخی تفنگ یعنی طاغلمش تار و مار

ایشق قبا و اشكنجی بر قبار آور دینور

ایش طوتیجی كاردان ایش كوجی دیمكدر كار و بار

اولدمق اولدی شكریدن هم دمیدن اویله در

سوكون آو عجركه و آورد دخی نخچیر و شكار

هر نه استرسك ایسته دائما اللهدن

هر چه میجوئی بجو هموار از پروردگار

ابن قطعه شیرین بود دل تشنگان را جوی شیر

بجود لاویزا و لكدیك عقبوا اولر هم دلیر

داخی دلاور كبی هر صاحب شجاعت در دلیر

داخی نشیمن اوتراق برخیز دینسه طوره قالق

ثابت قدمدر پایدار یرلشمش اولان جایگیر

کهتر کوچوکدر ذکی مهتر دیمکدر بیوك

شهنای وخالو دفر زرنه طاولدهل کوسدر تبیر

نویدن خبر ایله کلوب کیدن اغش پیك وبرید

مژده نوید ومژده بر مفهومی اولمشدر بشیر

دریافتم بن آکلادم بشناس تو بسن آکله هم

غایت زکیدر تیزدل آگاه معنا خبیر

نومید اوکیم مأیوس اوله حیف اولمش افسوس ودریغ

هم انتقام آلمق دمار آورده اولدی طوت بگیر

تنزوی تنسخ خلق آدی خوشبو ابو قوقولیدر

غایت لطیف اشکوفه ایمش تنسخ دیمکدر بی نظیر

صو باشنه دار وغرنی داغی کلانتر محتسب

کوچك کلان معناسنه جمله الغلرده کبیر

مستفعلن مستفعلن بحر رجزدر بو تکرر

جوهر کبی حفظ ایلسه شایسته محمود ویر

قطعه دزد آنکه رها شد کنجینه راز

چوق بسا چوق همه بسیار محمود اندک آز

اولدی خرسند قناعت ایدیجی حرصه دی آز

کند نادره بر اصل سیر صرمساق وقوقو بوی

دینلور قوقمش کندیده صوغان دیمکدر پیاز

اولدی پژمرده قوز مساکیده دیمکدر پژمونك

ابنکانی وغلا اسبادم پردبرکه بچه باز

روسپی یرجاف وجلب دی باشی آچیق سرباز

مول اوباش دخی دیوثه دینور کرده کل

بصحیره ایچره باد یاك سبز اولدی قالی

آکلو یهسا قصه کوتاه ولو زون دیمکدر دراز

قوشمه چیتن ویاوی بچه لانه نوه دیر

مرغ قوش بال قنادیر دخی اوچمق پرواز

فایده سود وکرند اولدی ضرر صاتمق فروخت

دایکانی اوجوزه مفت هم اوه ناق انباز

صبیانک آدی فلاخن چوبانه دیرلر شبان

آتمق انداختن و طاش آتیجی سنک انداز

کره و سر دینه با قلمی بوقنا دنیانک

ایلکه و قنکی ضایع دیه یاز قیش او قو باز

این قطعهٔ فرحناکم چون روز دروش دلفروز

سر باش و پیشانی آلن ابرو قاشه چشم کوز

کرپک مژه مردم ببک بینی بورون روی یوز

رخسار و رخ عارض یکاق دندان دیش لب دوداق

آغز دهان و دل زبان گفتار ایش معناده سوز

انگشت برمق دست ال زانو دیز اولدی پای آیاق

هم طرنغه ناخن دینور قاشیمق خار و کر او یوز

سینه کوکس بوغاز گلو پشکنج مفرق بیلک

وارن دبیشلو دیرسکه پشته آرقه اولمشدر اوموز

دکانلی یوللر کوچه و تجارده سوداگران

داد و ستد آلش ویریش کالا قماش ارزان اوجوز

گرما و تابستان یاز ساحل کنار دکز مسیر

قیش دیر زمستان و دی و سرما دخی پاییز کوز

یغمور باران برف قار داخی بولت ابر و میغ

چغونه دیرلر شلغمه یخچه طولو یخ اولدی بوز

گردن بیوندر اکمک گردکن دیکر گردان دونیجی

اولدی دیکر مهکر صو و هم گرداب ایدی داخی گرد توز

مکر آل عمال و جاه زا میل اتمه مال و منصب

علم و معارف کسب ایدوب جمله حسودک بعرینت اوز

قطعه چون آب گهر باش عزیز

بعض بر نجی نیمی اکسون دخی نیز

هست وار هیچ یستی قدر نسنه چیز

پک طلو سرشار دستی جره سبو

ایچ بوش و صاح بنفشادر برنیز

قول رهی بنده کوله زنگی عرب

نغز دلبر جاریه اولدی کنیز

دغنبهره ناسزه قلب آقچه دیر
اولدی آلداتمق فریب و یوله پستیز

قوه قوده بیم و هراس و ترس و باك
قاچمق گریز دیر دخی جای گریز

کیت برو هم اور بزن بگریز قاچ
قارشقلق شور و شر و غوغا ستیز

بویه یلمك بیجه قوشمق ترکتاز
داغی بك چابك گزندر گرم خیز

شوخ طوزلو ژرف و مغز یعنی دریك
قویو چاه و قویوجیدر چاه ویز

تندباد اولدی قصرغه دوتیز
هم دخی خشم و غضبدر تند تیز

مغزلیجه کیم عربجه لب دیور
بسته فستقدر قوری اوزم مویز

بادیه بیابانه دیر داخی دیبوز

باد بیزن بادبان و باد بیز
سن همان سعی ایله ای نور بصر
علم و عرفان صاحبی ایلر عزیز

قطعهٔ سینیه دانسینه کت بهر تو بس

خندید

کلدی آمد کلدیکی آنکه او کیم کیسه کس
قویروغ دنباله و دم دیر بری معناسی کس

صولومقدر دم زدن همدم مصاحب رازنس
اوفلمك هم ظاهر اولمقدر دمیدن دم نفس

سویلمشدم کفتمی بلمش ایدم دانستمی
بسکه از بسکه بیجه چوقدن بسدر داخی ز بس

اوکره کیدن پیشرو کبیو قلاوز پسمانده دیر
صکره کیدن واپسین هم صکره دیم الکسه پس

ساربان صاروان دوه اشتر یولار در مهار
بانك بك سس چاك دره آبرادین اولمق جرس

عقربه کژدم دیور صد پایه دیر لوطرطله

هم او ربح کدر تند اولدی سنک داغی مگس
فشقی سرگین و سبلوی سو بوه هم اولمش رفت و روب
چوب چوبه سوپر وندو به خاشاک دی هم خار و خس
آبدان یعنی مثانه بول ایمش شاشه حمین
ظرطه نیه فارسی کافیله گوه اولدی نجس
اوکرنغه سک بن گیبی توکر بیا موزی چو من
میل ایدر ایسک یوزکدن گرکمز از دل هوس

قطعه دره نشین منشین تا نکنی ره دل خویش

پیش او کدر ایلرو ایلرو در پیشا پیش
اگسکه کم دیبلوه اولدی زیاده دی بیش
خرده بین اولکه بقر دقتیله هر ایشده
هر ایشک عاقبتک فکر ایدیجی دوره اندیش
قایمردر لغزش و غلطیده یو ادلمشده ذر
قویو بالجقکه آیاغی یا بشو اولدی خلیش
اکمدن کندی بیتن نسنه یه دیرلر خودرو

گندی خود هم خصمه که نروسند دیرلر خویش
میده مستوره اولن یعنی عفیفه خاتون
عاقله معتمده قادینه هم دینلدی خدیش
پیش هر ذرا اولکه مقدم و پیرلو را جو تندن
خاضر آماده دیمگی اوکجه گیدنه دیر در پیش
قانقون و طمر رک دی ار یکده دخی دی نیم
یاره ریش و آجیان قلبی کده دن دلریش
اکلیش نالش و زاری دخی کوملک خنک
دینلدی سخریه ایله گولمکه هم خنده خریش
ماده گاو اولدی اینک بوزاغوشی که گوساله
هم صغیر گاو قیونک دیشیسی ماده میش
دی عناد او زده اولن کافره نا گرویده
بک جفاکاره دن تغییر اولنوه کافرکیش
زهر ایچمک گبیدر آجی سوز آدم اولانه
سخن تلخ بمر دست چو نوشیده نیش

کویمت قطعهٔ رنکین بنیوش

طوشانك آدی اكرچه خرگوش — دیرلر آکا عربیه خواب خرگوش

طوشان اویقوسنی خواب خرگوش

صاریلوب قوجمه در آغوش دیمك

بر دینور کوکس قوجاقدر آغوش

هم قولاق طوزی ینا کوش اولدی

کوپه منکوش و قولاقدر کوش

صاحب عقله خردمند دینور

عقله اوصدیر چغنای یعنی هوش

عقلی نقصانا سرآسیمه دینور

باییلوب کندوسنی بیلمز مدهوش

می و مل باده شرابك آدیدر

بزه دیر جرم و کناه ایچمه سنوش

سوز سخن سویلیجیه در کویا

تن زده سویلمین یعنی خموش

اولدی یغمورلق آدی بارانی

اویله اوسته کیلن بالاپوش

بویله سن کندی قماشك صاتمه

تو چنین کالهٔ خود را مفروش

نصاد قطعهٔ صافیست و پاك و خاص الخاص

نعو و مینه آریك آدیدر عربجه اجاص

درازه دینكی اوزون نسنه یه هم اوله شاص

دروغ اولدی یالان زور ایله مرادفدر

دروغزن دی یلانجی یه هم دخی خراص

تكو قوپرجق اولی صاچه دینکی جعد کبی

نیجه چین قیل بولجق نسنه یه دخی مقاص

توانکر دیمه زنکینك اولدی یعنی غنا

زکوه ده خسته دینور هم زکوه بکرده حصاص

شو نسنه کیم اوله اکری دینور کج و معوج

نه طوغری ایلمکه راست کردن و اتراص

زیل آدینی تال وفی صنج ایمش ومعناده
کوچک کیم اوینایه بازیکو اولدی هم رقاص

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بو بحر ایچره بولور گوهر ایستین غواص

قطعه در ضاد بخوان شینه تهجی ازاعراض

یاقماق فروختن اولدی عربیسی ارماض
شمشکی چاقماق سیدر رخشش ایمش هم ایماض
برنه قوپیندی دیمکدر کیم قراض کیسیدر
کاردو دیندی مقاص آدینه یعنی مقراض
ایش کورن آلدیغیدر پاره مالی رشوت
قرض ناشک هم او ویج آلماق ایمش استقراض
دین وان کوزنجی دیمکدر هم او معناده رقیب
عمدی کوز قیماق اولدی کلوج واغماض
دینلور باغچه یه زبان دی ناطور اوله
باغچه یالیزدیک روضکی جمعی ریاض

صاقلماق اولدی نکه داشتن وحول دیمک
صیغناجق یر آیدی دو پناهگاه ولضاض
امکر دینکی مزیدن دی مص اوله ایمش
دی اصرماغه کزیدن هم اوده عض وعضاض
اولدی ایندرمه فروکردن واهباط اوله
دینکی قالدرمغه افراشتن وهم انهاض
برنه یارب ایکی عالمده ایشی اسان ایت
سهل الامر بیدین لنا یا فیاض

قطعه در طا کیم زخوبیست بجد افراط

بولمه هنجار دینوه مثی عربیسنه صراط
هم اوز اقلق دیمه مضموحه ده دعمه وشطاط
صقالین یک قیسیجلمه وهلوق ایمش
کوسه یه دینکی تنک ریش ومعناده بساط
قره قولاغه فرانق دینلور داهی عناق
ایرک ارسلانه دیمه شیر ژیان کبی عطاط

اوکچی قوشینه دینور کوف و فیج ضوع اوله

بر آسه آدی شب آویز و هم اوله وطواط

طسه معناسی قوم کوربه مرادفدر ذهر

شاد کامی دیو سویلیکله مانند نشاط

یاوه‌ننه دیو یاردیمجی معاون کبیدر

داد کوردن دیمه عدل ایتمک ایمش هم اقساط

بالواسطه دینلور ایبلیکه بر آدیدر خبط

ایکنه‌نک یوه‌سی سوفار و فیج سم خیاط

دیک اوشاغیدر دیش یعنی تضاهب کبیدر

اولدی غوغا غلبه لغو اونک کبی هیاط

معما بنام محمد

دیدی زن قطره‌ء اشکم دوکیلوه دل مجروح

اسمنی خون دلمدن ایده‌کن استنباط

قطعه ظاکه بظاهر همه رنگین الفاظ

دینلدی خشم ایتمکه ارغین و تارین تکاظ

بدمنش اوله فنا خویلو هم اوله جنعاظ

جنکجی پیکار دینور کیم مترادفدر حرب

دیگ جنک ایتمه یستیزیدن و هم اوله تماظ

بیدیلر اویموقدن اویاغه بیدار شدن

کوزنکی آچ کیم او معنادن ایمش استیقاظ

هم فروزنده و بارق دیمه‌دیر یارلایجی

آتشک شعله‌سینه دینیش فیج شواظ

کیرلنن اولدی نهفته دیو مکتوم اوله

دینلدی حفظ ایتمکه پاسبانی و هم معنی لحاظ

دیمش ایوه هم که عجام شتابان دیدن

اولدی تعجیل آنک کبی هم اوله انکاظ

کوشواره کوپه معناسنه قرط و شال

طوت قولاغک کیم لا آلی کبیدر بو الفاظ

قطعه عین و عیان چون مهر آز او ضبط الشعاع

قوله بازو که‌ینه معناسی عجز اولدی باع

کزدغی آرتشون دیمکدرکیم مراد قدیر زروع

ایچمک آشامیدن وهم اقتباع واقتماع

بوتغه داغی قوبرن دیبوه هم ابتلاع

اولدی نوپیدا وهم محدث یکی ایجاد اولنان

داغ پیدا کردن ایجاد ایلمک هم اختراع

شیدا ولمش کولش آدی هم آنک کبی نکله

ایشقه آیدنلغه پرتو دیبوه داغی شعاع

شمشکه دیرلر درخش ولمش هم الی وهمعنا برق

بارلق اولدی درخشیدن نظیری التماع

دینکی قوه قومماغه باکانیدن وترغیب هم

خوف اینمکدر هراسیدن مالی ارتیاع

دیکر فریبانیدن الداتماغه یعنی انخداع

آلدامق اولدی فریبیدن کرغبن آنک کبی

اولدی پوشانیدن اورتمک تستر کبی در

هم کشانیدن آچلمقه مثال انخلاع

حقیقدر آنچق قائل اولماغه هم اویماغه بسزا

إنما الحق حقیق بالرضا والاتباع

قطعه در غین بمعنی دال وطبعست فروغ

کوسترش اولدی نمایش بوجهدر بته اروغ

هم اوزون بویلوبه هم دینلدی وقاره آروغ

اسنمک یازه وخمیازه ککرمک آروغ

اولتامیغ فارشمش دینور آزنسه نرشوغ

روشنایی دینور آیدنلغه روشن آیدن

دغی آیدنلغه هم پارلیشه دینلدی فروغ

شیر سود ماست یوغرتدر تره یاغی مسکه

فلّه دیرلر اغزه قایمغه تو ایران دوغ

بیقاموق نشستن وبیقاغشه نشوبدن دینور

چرك دکین دخی کیر ایله یاسه آروغ

دیرلوب دوشیر یکی چینه وبرچینه اعنی

دینکی بروند قماش صارغیسنه بوغچه بوغ

قلبین کیمسه دیبوبته وغلزت دیلموغ

دهر مجهول اولان لسننه یه دیبولر آشوغ

طاتلی دللی یه دیبولر چرب زبان شیرینکو

شاعره دیبه سخنساز و یلانچی اوله دیروغ

جاهله جاهله رفعتی کلور عالمده

عالم افراز معارفده اولور حساب توغ

قطعه چون بوی عنبر قوت آرده دماغ

سرچه کنجشک و کبوتر [struck] قرغ زاغ (کوکرچین دیر)

خنج بیقوش اوکیکه و فاخته قوزغون کلاغ

داغده قرلنغج برستو آشیان اولدی یوه

کاغ آتش قرغه و قوزغون صداسی کاغ کاغ

زنده کانی دیرلک اولدی زنده کی دیرلک عمک صاغلیق سمک

جان روان و مرک اولومدر مرده اولمش زنده صاغ

بک طولو لبریز و معنادن لبالب اوله در

همده ساغر قدحدیک بیوک اولسه ایاغ

چاغ وقت آنا عجم خاطر سوال ایتدیکچه دیر

صاغ اولمش [struck] دماغ کوک و چاغ (بیر بینه باغر) بر بنه باشد

جوی شیر اول صو آقمش برزمان شیرین اچون

کوهکن فرهاد و کوه بیستون دلدیکی طاغ

اصفهان شهرنده کی نهرنک آدی زاینده رود

بر نهر باغچه یاننده آنک چارباغ

راه یول کمراه آزغون ضایع اولمش کم شده

هم قولاغز رهنما و یده قد رهبر سراغ

یاق بیفروز و کسغه بوینده بیار انجادیک

شمعدان اولدی لکن یاغش قیلدی چراغ

باقی اچون سود مرهن داغلغی داغینه هم

کی تچن داغی عرب چریا قیدکی یفی داغ

بو کتابم بر گلستاندر او فو بلبل کبی

سیر گلزاره نه حاجت بیشه بوده باغ و راغ

قطعه در فاز کهر بر جو صدف

رده و رسته دره جمله سی صف

سو بسو هر یکادر سوی طرف

زند و آتش زنه چاقماق آدیدر

کلتمغاجم هم دورقاو نه حف

صاحب بخت حظک بغی صوق

شنگجری طولو بر قاره حسف

اولدی یا عمق ادیغک سوز و گداز

سوخته یا غشی یا لکدتف

صاقسینک آدی سفال اما گم

مشترکدر عربی ایله خزف

قوربغه غوک دیر آدغه کادیز

دینکزی قایلو بغه دخی کشف

اینجو معناسنه در مروارید

گوشت ماهی ایشیده سنک دی صدف

هم سنه اولدی بنک حیوانی

: دخی حیوان یمه جک لسنه علف

مشترک جمله لساننده صابون

فارسیده کو پوکه دیرلر کف

آب و جدیک کبی جد اوزره اولوب

ایله کسب هنر ای خیر خلف

سیمرغ کوه قافست این قطعه ام بر رونق

بوشدر تهی طولو بر صواب گوزه بردق

تیز شد بولانق هم جویبار ایرمق

اصمارلمق سپردن گوندرمک هم فرستاد

سیحمک گزیدن اولدی دخی ستادن آلمق

قاپمغه دیودن یلمک دخی دویدن

قاچمق گریختن هم بوییدن اولدی قوقمق

بوتن کیمسیه کوردن فرتوت هم بونامش

شبدل دیمکدر کالیوه شاشقین احمق

پیرایه زیب و زیور آرایش اولدی زینت

آراستن بزنمک پیراستن طونانمق

آبستن و سترون بوکلو قصیر دیشیلر

طوغماغه دینکی زادن هم زاستن طوغرمق

اورمق زدن کندن بیمه اویه یحیقمق

چکمک کشیدن اولدی انگیختن قوپادمق

اوینار ایکن یوتلمق معناسی باختن هم

بازیدن اوینامقدر بازیچه در اویونجق

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

حقه توکل ایدن دائما اولور موفق

قطعه کافیه معنی دا کند اکسیر رنک

شیوه گر دیر جلوه لی نازک کوزلدیر شوخ و شنک

عشوه ناز و بوس اوپسه دیر شرم اوتنمق عار ننک

بیوه طول گرمیده قوسدیر زنبقی سعترجی

هم زنبو آدی محاجنک اولدی داغی چیرچنک

کان جماع و آلت مردونک آدی نره

فرج کس طرب بشلق اولش خفا دکر هلنک

کور نابینا و دغ سر باشی طاز لوک کچل

کر صاغر دیرلر چولاغه چنک هم طوبال لنک

قرمزی سرخ و سیه قاره بشل سبز آق سفید

کوک کبود و صاری زرد و بوز فام و کونه رنک

منج و زنبور آری دیر کندو قوان بال انکبین

طاتلو یوتشین آجی تلخ و زهر نیش و هم شرنک

خرس آیو یوز بنه میمون سک کوپک دیر کرک قود

شیر آرسلان دلکی روباه و فیل قبلان پلنک

قوربغه یدی و وزغ قابلو مبغه سنک پشت

ینکچه خرچنک و کرپی خارپشت و بیچ چنک

کبک کَکلک آتمجه باشه طوغان شهباز هم

چایلغک آدی غلیواژ و زغن طوغه کلنک

یا کمان و زه کریش پیکان دمرن نوک اوج

هم نشان آماج اوقدی ناوک و تیر و خدنک

دزد حرص ایپ رسن آصمق دگل آوختن
یول کسیجی راهزن شهر تلسیسی شنگ و مشنگ
بیمشه دیرلر سواد و یول دوکه بحرده نورد
هم بیان کیمك پیاده رفتن ایلمك دینك
فهم و دانش ایله اولور اقران ایچنده سرفراز
کیم اوقورسه بو کتابی باشنه تاقسون چلنك

قطعه در لام همالش بجهانست محال

غازکو اکونه قولجه کبی ایده دخلی آل
وسمه قاشه چکیلن رسغه دیرلر بکه خال
بر ولایت آدی فرخار که دلبرلری چوق
هر طرفدن صالنان صاچه دینورمش فرخال
چشم زخم اولدی نظر دگمه نعوذ بالله
دشمنك ادی قنا بوهمسی صانوسی سکال
قیروان کوکلرك اطرافی سنانه بیلدز
یکی آی عاده نو اولدی عربی آدی هلال

چشم سوزن دیمه منفذ و بحیه ایکنه دیکی
هم اوصغاده دگل اوق کزی اولمش سوفال
آدی عنقا و نشمنك وله ایسه سیمرغ اولمش
قنادك باشلری شهپر دگل اویله شهبال
دیشی آچیه چقل کاهچه طاغلرده اشوب
طوغری آبی و صعوات که دیرلر کرشال
خاکسار اولکه توزه طپراغه بولشمش اوله
ایق آلتنده سوه‌ایش تپه‌لنمش پامال
دینه آموختن اوکرنمکه کسب ایلمکه
هم حرام اولدی شفود و دخی مشر اولدی حلال
صاچمق افشاندر و ریختن اولدی دوکمك
پرشده طولمش و ردن یك طولوده مالامال
اولدی قالیچه نهالی کچه‌نك آدی نمد
هکبه حوجین و غرارا عیش اولقیل قاده چوال
یاشده کیم اولسه برابر اکا همزاد دینور

دخی مانند که مثل و نظیر اولدی همال
غصه در اگلمک فکر ایلمک شکوایت حقه

شکوه ایت دیرکه از اندوه میندیش منال

این قطعه را کشیده ام از نیم دز رقم

کاتب دبیر و خامه و کلک اولدی هم قلم
مکتوب آدی نامه یازلمش نوشته هم
کزلک قلمتراشه و عینک دی کوزلکه
بشم دوات کرچه دیمش لیقه یه عجم
درهم او دیرکه بوده تشه قارمش بوریش اوله
بربیرینه یناشمش اولان دینور بهم
دیوانخانه آدیدر تالار ایمش دخی
شبخانه پادشاه سراینده کی حرم
اولمش پرستنده بسلمه عورت دقولاشی
چاکر قول اولدی دخی پرستار ایمش خدم
بک قوتلو نسنه اولدی همایون هما کبی

وقت مبارک دینلور دخی خجسته دم
خم کوپ دیکدر اگرچه خم و کوزه دینور دخی
بوکلو ملوی بوطولشمش اولان نسنه خم بخم
پاپوشه پایتاب و دخی کفش سر دینور
هم چرمه موزه و چاریغک آدیدر شیم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

رایگان علم و معارف اولور علم

قطعه چو مشک ختن بوی دهد در مشام

بام سحر قوشلغه چاشت دی اخشامه شام
چاشته یمک ایمش وقت ضحیده طعام
سایه دینور کولکه سایه ذره جن طوتان
قونشویه همسایه طامه دخی دیندی بام
باوه ایناغمق یمین آدیدر سوکند ایمش
شاهد دیرلر کواه دهنه کربوه حوام
ترکیه فتراک دی کسمه یه برکستوان

زین اگرچه کمه دیر کینه دیرلر لکام
کام دماغه دینور داغ مراد و مرام
آدیمه هم فارسیده کافیله آدا اولدی کام
نام دیمک آدا عیش آدی چیقمانامدار
شهرت و شانی ایو اولسنه دینیر بنام
تربیه سز شخصه ناپخته دیمک اصطلاح
پخته دینور پشمشه چیک دیمه معنا خام
دم رسوده داغ دمه اوه کشته دمکرده دی
دیکلنش آرام اعیش یعنی مطیع اولدی رام
آه و فغان ایتمکه هاتم شیون دینور
داغ مراده ایرن کیمسه یه دیرلر بکام
هر چه بخواهی بجو هر نه دیلرسک دیله
لطف ایله احسان ایله شاکر اول رب الانام
ز حرف نون بود این قطعه ام شاباش فهمیدن
افکندن آکله کیم دشمنک ایتکدر افکندن

جفا و جور ایمش آزار ایتمک ده رنجیدن
دشنام سوکمک سرزنش توبیخ ایتمکدر
ملامت ایلمک بد سویلمک اولمش نکوهیدن
تأسف ایتمک دیه افسوس کردن طعنه در نفرین
سنوهیدن طارلمقدر توان آنک کبی غرهیدن
تملق لابه یالطقلمق اولمش جابلوسی هم
دینور عذر ایتمکه پوزش هم و معنا پوزیدن
فراموشی اونتمق یاد کردن یعنی آکمقدر
هدیه اولدی دست آویز ایرشدرمک رسانیدن
شنود هم مبشود اولمه دیمک ولوا عیش بنود
شدن باشیدن اولمقدر تخم صاچمقده پاشیدن
کشیدن داغ کاهیدن دیکره اکسک ایتمکدر
صیغشمش اولدی کنجایش آنک مفهومی کنجیدن
براقمق اولدی افکندن بو الا ایتمه دن غلطا
دینور هم دوشمکه افتادن آنک کبی افتیدن

صیقلمش سنسنه اهتزده وطوغمش سنسنه اهتزده

فراهم آمدن جمع اولمه بو مشتاق عوق حسیندن

قچی اولور برابر دیمك ایشی کجی بوده کسون

ایشتمك دیشنیده دیدن کوزکومك دیجی دیدن

دیبوده ساباش تحسین آفرین ایتمك محلنده

کزیدم منتخب سنسنه یکمکده پسندیدن

دوکوشدن قاچمق ایشی کال بوزغونلق دیکدکدرهم

شحوده یاده لی آت کشمك اولدی شحولیدن

چید وقشسر باغه قطره قطره دیرلر ژاله درق شبنم

شکفتن کبی معناده آچلمقدر شکوفیدن

صالنمق دیر خرامیدن چمانیدن چمیدن هم

بیومك اوزامق نشو ونما بولمقدر بالیدن

نوا نغمه هزار خوشنوا صوتی کوزل بلبل

سوابیدن قوش اوتمك نغمه ایتمکدر سرایدن

بو بلاغ ایچنده اولدم کل کبی کولمك ایچون صولمش

دریغ کلشن شدم پژمرده چون کل بی بهار خندیدن

این قطعه شایان از بهر یاران

خوبان کوزللر کولیجی خندان

بوشیدن اویمق عهد اولدی پیمان

صالنیجی دیرلر چمان هم

اوینایه دیکدر داخی خرامان

بیننده مارا بیزی کورهلر

باقوق نکاه و کوزجی نکهبان

رانندید ازدن سورمدی قوودن

بکشود آچدی قاپوجی دربان

راندن رانده دیرسك سورملك دیکدر

اولمش سنکلك آدی مکسران

کردم ز فوشته ایتدیم کناهی

هم نادم اولدم کشتم پشیمان

کیزلو نهان و بللو هویدا

کوه و بیشه‌در یعنی غابان
آلدایجیسه دینلدی فریبا

دیو اهرمن هم جنّیله شیطان
شیوا زبان دی سوزی فصیحه

سوز بیلن آدم هم دی سخندان
آغاز اول ایش باشلمقدر

صوکینه دیرلر انجام و پایان
آغر گران و ینکی سبک هم

آنلردر آنها بونلردر ایشان
یکسان نباشد اولمز برابر

پردل بهادر قورقق هراسان
کبر اتوا اولکیم بک طوتوجیدر

شولکیم قاچیجی اوله گریزان
شاید سزادر باید گرکدر

پابسته لازم چوقدر فراوان

مستفعلاتن بحر رجزدر .

اوگرن بیاموز قولایدر آسان

قطعه چون جامه جشنید ببالای سخن

جامه اثوابدر طونلق تنه تن داخی بدن
طونه شلوار دینور کوملکدر پیراهن

پوستین کورک و گریبان یاقه قفتان قبا
آستین ینک یکی بو اولور اتکدر دامن

خلعت فاخره اکسون و پرند اطلسدر
پرنیان نقشی اولن نوع دینور اطلسدن

کبش سموره دخی بک ایو که دینلور
لیک شیرازده خلعت دیو کوش ایتدم بن

جشن بیرام ضیافت کوننه دیرلر هم
چوق جواهرلی اولن تاجه دینور هم گرزن

خاتمک آدی نگین و یوزکک انگشتر
نه زنک یوکسوکی انگشتانه ایکنه سوزن

درز بو بخیه نکنه یمالیدور زننده
یمه‌نینک آتی و ژنینک اینکلاری دوکمه‌سن
بنشه دوز اسکی دیکیجی و کرآده اسکی
دوختن دیکمک ایمش یعنی بربین کسلن
بر معنا ز و دیخی ققباز دیمک بشیرتلاک
یعنی بخشش دیوشاکرد البنذ و بریلن
نه خوره انکه نیم اکا که لا ابق دکلیم
ویرکی الله انکا بار خدا داد یمن

قطعهٔ گوهر که قدرینی شناسد قدردان

دیکی مسافر قوندی اول صاحب‌خانه میزبان
هم مسافر میزوم مهمان اولدی داغی مهمان
بر بوری آد بغرنی دمه‌نی سکر بوداغی نی
هم سنکجون ازنی تو انکجون بهر آن
ادنیکا او دیخی آنینک ایچون اوداکما
بوغلایان زینسا و اغلایین اغنان

آنسان او آنلرک هم ایشان بو بونلرک
پادیشاه دهلونه کیبان کیملری کیم کیبان
ادلاشی
چتر چادر اوبه خرگاه و اوتاق در بارگاه
بکم بیوک چادر دیمک هم کولکه کلدی سایبان
کوک سپهر اول زحل کیوان عطارد تیر اعشی
اولکی برنین دیبولو عرش اعلا کوزنسان
مشتری برجیس و یوریکلک آتی بهرام هم
زهره ناهید و صمان اوغری سمی اولمش کهکشان
سرنجوم اولی وطن سرحد صنوبرید دیکی
مرز سرحد آدیدی سرحد اغاسی مرزبان
پاس حفظ ایتمک دیکی بر بیکی ایمش کیجرنک
بوسیدن کیجه بکجیسینه دیمش پاسبان
ران او بلوجا قشنی شلوار ده رانین دینیف
قولرات یکران بنلمسه گیناب دیر ران
دیبک فر دشت اکر کیم یاتیش هجوش ایچون کتلک

هم مجوسک اوقومشلاردر بنی دیرلر هوبدان

بیلکو طاشی فیساسی حرفلری اولمق قسون و قسون

داغی افسانه حکایت همم دینوه هشی داستان

بیغیتد اولدی اکنمش بسنه بورودن آلک

دوکمدیه کوبیدن و مهر اسی معناسی هوات

آقیجی جویان جکیرن طملمقی بارد یاغر

هم اولوق میزاب ایمش آلوق اولوق نه ناودان

اولدی صاغلقش خلیده سنجی شش بر ناکیاب

نیجکه طامر دیمک قان طاملسی خوبچکان

بسمل اولمشدر بوغولمش بر دیمک کسمه در

نخ ایلک معناسنه کلمشدر کیمکدر استخوان

باره زخم و پاره لخت جهنی و داغی زخمناک

دی تشنج اولمشدر ناسور برخی طالوقان

بل هبا اولمش وسط معناسنه داخی کلور

قوشغه دیرلر کمر هم ایغجه بلالو هومیان

فارسی

فارسی اوکرندم اولدم بو بلکه طنلی دللی بن

پارسی آموختم کشتم چنین شیرین زبان

قطعۀ خوب بمعنیست چنین عشوه نمون

طشره بیرون و برون ایچرو به دیکی درون

چورو بیراهن او معناده ایمش پیراهون

اولدی مفهوم خداوند همان صاحب وری

یوق نظیری و مثالی دیمک اولمش بیچون

دیبلو دمانی نقاشی کتابینه دخی

کرچه انجیل شریفک آدیدر انکلیون

کلمه مند او اکیر شکایت ایدر احوالندن

زحمت و دردی اولنده دخی رنجور و نجون

دیدیلر تنبل اولن کیمسه یه نکش و هوشا

ایشنی کوره کمر بک سعی ایدن آدم پشکون

اتلو جانلویه تنومند دی فربه سمن

دخی لاغر آریغه نزار اولدی زبون

دیدم

ترسه دوشمه معكوس اولانه منحوسه
بازگونه دینلور هم دخی واژون ونگون
غیری گونه دیمه مفهومی دگرگون اولمش
دوه‌لو دوه‌لو دینجك پرده دیو گوناگون
محفه‌نك آدی كجاوه عربه گردونه
دونديجون دينديلر گوكلره چرخ گردون
كاست نقصان دخی بك اكسیكه كمتر دینلور
هم كبیسه دیمك اكسكلی زیاده افزون
رنگ و بازه گینه آلداتمه بو چرخ دونك
نقش الوانی دیو گوستردیگی بوقلمون

قطعه دره واو چو نوباوه باغ مینو

شرمگین اوتانجی اولدی قادینه بانو
پیره زن قوجه قاری سحر ایدیجیه جادو
نیره بیرینه طولشمش دیمه‌دی پیچاپیچ
سوی قبل سانه طرف صاچ بلوكیدر گیسو

قاسغك آدی زهار اولدی بغل قولتقدر
هم تراش ایتمه ستردن اكو دود پهلو
پهلوان ایل و آلپ و كورشه كشتی دی
گوجلو قوتلو قوتلو توانا دخی قوی نیرو
جاودانی ابدی جاوید ابدی و دائم
راحت آسایش و جنت گبی هم دخی مینو
سیب المادر ابوبه دخی به ایوادر
نار آنار و آرنك انواعنه دیرلر آلو
آصمه تاك و اوزم انگور و قوره قدر غوره
اولدی گلنار گیرز و یشنه دیه آلو بالو
انبرود دوه‌لكی امرود دینور آمرود
شفترنك ایله هلو ایكسیدر شفتالو
دینك بالنك تورنجه بیو كیدر نارنك
دخی لیمون آغاجی اولدی درخت لیمو
بار و بر میوه و ترفند ایمش نوباوه

بهترین یك آیو سپید آیونك ونیكو
هندوانه دینلور قاربوزه قاون كورمك
خربزه ایكسنك آدی قاق اولدی كدو
دینه كمونه ویوزرلك تخمی داغ سینه
چونك اوتینه دیربو غنج ومار ولدر كاهو
این سخن در بو سوزك بیك شنو دیمكدر ابو
فارسی بلمین آدم اوله مز او نادره كو

قطعه همچو گوهرهاست این قطعه بدیهم شاه

خشك قوری یاش تر اوتلغه دیر گیاه
قوری چر اكاه ایمش اولدی صمان آدی كاه
كیجه یی احیا ایدن شخصه دیر شب زنده دار
هم دخی شبخیز اوده وقت سحر بامگاه
ایله توكل دیمك اولدی بناق بكن
صاقلنه جق یر مكین یعنی صغنمق پناه
كلبه كوچك حجره وش محقر خانه در

حق بولنه یاپلن تكیه كبی خانقاه
كاغذه دیرلر برات اسمینه طغرا نشان
پادشهلك ویردیكی دیرلك ایمش نان شاه
صورت بكر یوم دیبول كوستریجی رهنمون
ایستلك اولمق اولو یول آدی ایمش شاهراه
ویر هر هدر چك بكش قومه بكذر منه
آك ببستان ایسته جوی استمه دیر بسر بخواه
آنسز اولمق ناكهان همدخی ناگاه ایمش
وقتی دیر هنگام وگاه كاهیجه بیكدن گاه
استر ایسك معرفت یا غمكلده دل سنه
كر تو بخواهی هنر نزد من آ و بخواه

بوده این قطعه ام رخسار دانش را چو آیینه

دیكه نیم وعادتی آیین والبته هر آیینه
قدیمی اوله دیرین وهم اول معتاد دیرینه
بولنمش برخزینه خسرو و پرویز وقتنده

گر کنج شایگان دیرلر خزینه داخی گنجینه
بوجق بیغوله کاشانه کدر مختصر خانه
دوش منکسر دیو کدت طوقمش نشسته نشیمن
خصومت دشمنی ودوستی معنای خلتدر
کوکدر اولسه کینلی عداوت دینلدی کینه
طوداق طوداغی اولسه لب لب امماک مکیدن هم
کوکس کوکس اوستینه دینر اکوسینه بر سینه
دنبوه مش زنکله چوقچق ایدت خلخال آیاقده
بلازک کیم طاقر محبوبلر قولینه دستینه
سه شنبه صالی کوندر چهارشنبه اربعا هم
خمیسه پنج شنبه دینلدی یوم جمعه آذینه
دیشنبه یوم سبت هم احد یکشنبه اولمشدر
مبارک یوم اثنینک دوشنبه جدیدی آدینه

شکر گفتار اوله مخطوط طبعم کبی هرکس
مصفا ایتمه سینه سین مانند آیینه

قطعه همچو کلی ده شیشه

کار پنهان دی کیزلو ایشه
بیلدی جاسوس بد اندیش ایشه
کاردان ایش بیلجی مرد آدم
فکر ایدر یعنی کند اندیشه
مقصد کاز ویغه دی بروت
هم صقال ریش وصحاقدر ریشه
مشکن قرمه خذه قیل زینهار
آبگینه دخی مینا شیشه
اجرت ایله ایش ایدندر مزدور
مزد اجرت دخی صنعت پیشه
پنج کوک اولدی قوپارمق کندن
نی قمشده میش لکند بیشه
درکه دینکی ستون بالطه تبر
دره یوسوهان و کسر دیر تیشه

کیجه کوندزده شبان روز همان
اوقوهیل ایلمه ذوق وعیشه

خوش این قطعهٔ دعا نمرعهای برجسته

قوادین بشکی یب یب ایمك آهسته آهسته
قدح طولسه پیاله کی قرلمش داخی اشکسته
تماسی اولمین یعنی جماد انده‌کی بر بسته
آنك صیدی دکخیین دوشمش سبزه بر رسته
اکابر قاپوسی ایشیکنه درکاه دیرلر هم
ایشکده آستان و آستانه داخی آخسته
طبیبك باقدوغی قاروره آدی پیشیار اولمش
علاجك آدینه دارو دینور بیمار ایش خسته
اکرچه صحرا نوقا جمو خلاص اولمق ایمش جستن
ابو مضو اعمه وصف اصطلاحاً اولدی برجسته
مآل شوی دیده ادکورت اولی حاتون
نکاحك آدیده کابین آیاغی بغلو پابسته

بو دستا وین سنبل زاده در ارباب عرفانه
کلستانی معارفده کتورمش تازه کلدسته

قطعه از بدیع سخن چون گهر ناسفته

عقلی طاغلمشه حیران دینور آشفته
هم او معنا ده هم آلشمش اولن آلفته
دیکشا قلب آچیجی اولدی مسبرم کلکشت
هم شکوفه چیچك آچیلمش اولن اشکفته
طنلو اویقویه شکر خواب دخی خفتن اویومق
اویومش یاتمش خسبیده دینور هم خفته
فهه وفه کوره که دیمك سپوره جاروب ٣
خاك روبه سپوره تکدی سپوره‌لمش رفته ٤
بو بیچه سفته ایمش دلکی دلنمش سفته ٤٧
پیلوه جرخی دیمك بیه حریره دینلور ١٢
تومیند دکیرسن صاغمه‌که دائم بیلوه‌م
سویلمك کفتن وسویلنمش دیرلر کفته

دینگا جوهر کبی بیل قدرینی ای بینه صانع
گوهرشوار اولسه سز ابویله دُر ناسفته

چیدرنگین قطعه هر حرفش بصد رنگست اندوده

آزلمش هم سوزلمش نسنه سایرده هیچ سوده
اوزلمش کیسنه آتشوق بیرانسه فرسوده
سوزده مدح اولمش آزموده هم صنا نمشدر
امین وسالم ایمن یعنی راحت اولمش آسوده
خدیو وکی دیکیدر پادشاه وامر بیدر فرمان
بیوه هم اولدی فرسودن بیوه لمشده فرموده
آیولک صاغلق اولمش تندرستی کبی بهبود
ایک بوزدا اولمق بوزی دینو اولمش دخی بوده
قارشمق اولدی آمیزش دخی آمیختن اویله
بولشمق اولدی آلودن بولشمش نسنه آلوده
دخی سوزنکی آدینه پالونه پالودن دخی سوزمک
سوزلمشه کنایه بلکه زنک آدیدر پالوده

بیوک اولسه قدح پیمانه‌دیر اولچک دکدیرهم
جهان پیما گزن دنیانی اولچولمشده پیموده
قبیله دوده‌مان ودوده اول معنادیر آنجق
تو تویدن سوه‌دن حاصل اولان ایسدر دخی دوده
نگاریدن دینو نقش ایتمکه نقشه نگار اما
دخی محبوبه دیرلر هم صوق ایتمش اولدی اندوده
سپرد اولمش طلق ودزهره داغی آق چکوده
دینو هم بکر گرده باغرسق آدیدر روده
دینو کهسار طاغ تیغ کوه اوستنده سیوه
تبه معناسیدر پشته یعنی مفهومیدر توده
تواه هم وتلف اولمق تباه آنک کبی اولمش
دخی هیچ اولدی پوچ وهم عبث اولدی کبی بیهوده

همان آثار فیضا فیض وهمجای الیهد
دکلدر کسبیله حسن ادا طبع سخنگوده

قطعهٔ گوهر نثار دلم دنکر مجوی

خالص سارا دینور مشک یعنی عنبر شاهبوی
بلک ایو نسی عود هند عود اغاجی دینور

نافهٔ مشک اولکه بکزر کره دوشر جیراندن
چین اقلیمنده در آنا او آهو بشقه صوی

خط بر اورده هنوز توبی بلومش تازه در
دینکل توبسز اولن محبوبه یعنی ساده روی

جانفزا جان آرتوره مردم کش آدم اولدرن
دینیلر معشوقه جانان و محله آدی کوی

انجمن مجلس قونشق صحبت کروها کروه آکا
اولدی گرم الفت ایو کوزه شمر تر دنی انجوی

رستمک باباسیدر ذال و دخی بک اختیار
قیر صقاللی یه دینور آمیز موی و هم دو موی

چندیلر ایچنده اعلا بینجی یه شهسوار
توسن اول آت دیه کیمک سرکش اوله یعنی تند خوی

اوینجی اکرلمش جریت چوکان عربجه صولجان

چندیلر آتوب ایکله طوبتدر و عجی طوبه دی گوی
اوله اکر بلمش حمیده بو کلن بیچیده هم

ایکی قات تسنه دوتا و قت قت اولمش توی توی
شوخ آچیق مشربلی نازک طبع و هم حاضر جواب

کیولی یا سلی شوخ کین وبیقه مقید شست و شوی
کم بنکدر ضایع اولمش نسنه یه کم گشته دی

یا فتن بولمق دیمک هم آرامق دیر جست و جوی
قار یشق غوغا ایله صیت و صدا شور و شغب

فتنه آشوب و زیان آسیب و کوزصا گفتگوی
کر تو داخی سن بیلورسن نه ازین بونیدی ایو

هیچ شناسم اکلرم فرما بیوره سویله بکوی

مثنوی در اصطلاحات عجم

کاتب جان باری رحمت مآب
فخر عالم شحنهٔ خادم کتاب

آب خضر اولمش دخی علم لدنت

ایلیوب آزین اونجه یاد کن
یادِ شهدِ سایهٔ یزدان دیمک
بار داده ایلمش دیوانه دیمک
روزِ نو روزی تو دینسه مال
رزقنی احسان ایده اول لایزال
دیدیلر اصحابِ کهفه هفتِ تن
هم کونشدر یوسفِ زرین رسن
آبِ عمر یردی صلاح و عفته
داغ سر سبزی دینومش دولته
عیسئ شش ماهه اولمش میوه لر
پیش رس ترفنده کیم اول یتر
دیدیلر انجام بی شرم و ادب
کعبهٔ علیایه خاتونِ عرب
چرخ زرین کاسه یعنی آسمان
هم کونشدر زمزم آتش فشان

ظلمت اولدی رنکِ شاهِ زنگبار
صو کنارینه دینورمش رودبار
کیجه معنا سنبنه زلفِ زمین
اسنه دیکی پرده طوردان خوش نشین
راحتینه خوش کجی یل شلو سال
شیر مرغ اول نسنه کیم اوله محال
یل شدیند استدوکده دیرلر دیو باد
مرکبِ جم بو هوا ایدی اولمش آد
نه صدف اولدی طقوز فات آسمان
چار باغ ایسه عناصردر همان
سوز بیوکلرده سخن در آفتاب
کشتئ زر ماهِ نو اعکامیاب
آخشیجان هم عناصر آدیدر
جونکه بیری بیرینک اضدادیدر
دین فروشان اولمش اصحابِ ریا

گچمز آقچه داغی نقدِ ناروا

بك قدیمی بسنه دیرپای چنار

سالخورده اولدی غایت اختیار

دینی تعظیم ایتمکه نامزدن

ناوك انداز اولدی خلقه طعن ایدن

دولت و اقبال آب نیکنام

آب رهجوی تو دولت بسنه تام

لطفله احیا ایدر بر پا کند

آشکارا ایلر دیمك پیدا کند

فائده کوره دیمك در طرف بست

همدم یار هم موافق یکنشست

فکری بك یکلیش اولور کوتاه بین

مشتری تیر بینه دیر کلزمبین

کنجلك کیتدی دیمك شب ده گذشت

هم ایش ایشدی گچدی آب از سرگذشت

گل شگفته گبی اولور لمشد عیان

استخوان بست اصلی ایتدی بیان

اصلی یوقدر ته ندارد این سخن

آره اغزینی بر لبش انگشت زن

گلمدی آلمدی رفت و بنك بست

بخشسه بر ایش دینور صوه نبست

آتش چخن ایسته دینور مکید قرار

بو ایش صوه یتدی آب آمد بکار

بك قولای ایسته دینور موی و خمیر

سوزنی و کل اولدی مصاده عسیر

خاك دیگین دینسه آلتون دینه هوا

فرصت الی ویردی دیکدر دست داد

گچدی فرصت دیمکلیك آهو گذشت

ینقلوب کتسون دیگدر دستك بدشت

بخت دندان خای یك منحوس بخت

هم دینور مشکل ایسته کار سخت

منصبه ایرمكده رقم بر سر كرفت / هم قبول ایتدی دیكه در بر كرفت

كبر و عنوان ایلیستدی سر كران / دائما مغرور اولدی بو قرآن خوان

هم ایو كون دوستی یار نوبهار / دیر هنوز الدانمسن ای كامكار

عزلت ایتدی روی بر دیوار كرد / آشكاره ایلدی فریاد كرد

یا الهی الحق اولن دیوار پست / یعنی بو اسلوب اوزره دادن دست

خانه كن سن اولدیكیم اولسه ناخلف / بی محابا بولدی غیر خوش علف

اولدی معناده زدستش شد عنان / اختیاری قالمدی الده همان

دلیمونه التفات ایتمش دیمك

دامن

دامن افشاندن هم اعراض ایلمك / خاتم كوبا دهان دلبران

همده منقاد كل اولمش زبان / فائدی معناسنه كلمش پشت داد

عزلت ایتدی دیه بس زانو نهاد / كوداز و پهلو تهی دیسه همان

آنی ترك ایتدی دیمك اوله عیان / حاضر اولمش پاچه بالا زده

دست بر افشاند اولكم ترك ایده / ما حضره دره و رخت جمع كرد

دم فرو رفتن مشقت چكمدر / كرك باران دیده كورمش روزكار

یعنی چوق شیلرده آلمش اعتبار / سرنی افشا ایدن كوتاه بام

مغز پوسیده دكلمش عقلی تام

همچو بیدار مغز اولدی رشید
نو خبر آلدی دیمك چشمش چهند
یوه بینلر نازیله دامن کشان
یك اوزون بویلو گوزل سرو روان
بوز گورملیکچی دیگدیه زون نما
هم مصور آدینه چهره کشا
یا فرو اولدی دیگدیر بر قرار
باز آوه ایتدی یعنی اعتذار
اعتذار نا ملایم عذر لنك
یك طارلیقده دینور آمد بتنك
طار یلوه سه دینلوه آمد بهم
دی بجای او آتك حقینده هم
یك غضبناکی دیگدیر تیر شد
عقلنی شاشرسه دیرلر خیره شد
سردا ایکی یومشادی آمد فرود
یك

همسر طاوس طاوس بسته هم
پیشکش معناسی اولمش ترجمان
سنبل تر داغی زلف دلبران
قوتی واد آب داده جکر
یعنی عفو ایله دیگدیر در گذر
ترك ناموس ایتمه آب رو مریز
مرحمت ایله دیمك زیری بریز
بر ایونسنه تلف اولسه اکر
دینلوه دیکر نمی بندد کمر
گر دینوه سه طشت از بامش فتاد
سری فاش اولدی دیمك اولوه مراد
ایشیدلسه سری کم مکتوم ایدی
بخت اش بر روی کار افتادی
گوره دیرت یولسز ایش خلقه همان
مار میگیرد بدست دیگران

کیزلو مفسد اولدی کوتاه آستین
عیب فاحش یاوز کونه پوستین
کیجه کوندز جبه خورشید وماه
شخص مشئومه دینور زاغ سیاه
کیزلو معنایه دینور مشك در لباس
هم منجم آدیدر اخترشناس
حوض ماهی آسمانده برج حوت
صمت دم درکشید ایدی سکوت
ناتوان بین دشمن وداغی حسود
یك فقیره دیدیلر کیسه کبود
هم نشان فقر ایمش انکشت نیل
شول کری انجان وکری انسایه ثقیل
اولدی حسبو شی نفاقیله ریا
آب زیر کاه مکر ناسزا
عهدینی بوزان دغل زینهار خوار

هم سیه کاسه لئیم ونابکار
دست ویازد ایدی سعی واهتمام
پر شده پیمانه اش عمری تمام
جست اولدی کربه در زندان سرا
یوزه کولیجی عیش کندم نما
کزلو حیله کربه در انبان ایمش
خوابگاه غول بو دوران ایمش
یك فنا ایله سوزلدیکده آبو
طعن ایدوب دیرلر شتر کربه دیو
خاك شد خرد وحقیر اولدی دیمك
مار شیدانی نه دیرسك انکرك
دست کاری ایلمکده کسب وکار
صانع الك آدینه دیرلر دستکار
باد ویروب صاوماغه چپ واد دینور
قحبه یه غمازه ناخن زن دینور

هم چپ انداز و کم ایشی تزویر اوله
راه خوابیده دینور ایشلك بوله
رخت بسته ایلمش عزم سفر
خیمه زن دیرلر مقیم اولسه اگر
آچدی سرّین عوده مجمر نهاد
آشکارا اولدی دیگر روی داد
کیزلو سوزه مفهومی اولمش زیرلب
بر دلم اتمك لبی حکمه تعب
دیر سماطك آدینه خوان دراز
بك ملوّث اکل ایدن شطرنج باز
ابله و احمق دیمکدر خیره سر
هر ایشی خوش فهم ایدنه دیده ور
دیر تواضع ایدیجی یه سرفکن
آدمی تکدیر ایدنه دلشکن
مدّعی و خصمه دامنگیر ایمش

خاطری قالمش اولان دلگیر ایمش
دارد آوه دیرلر داماش چراغ
شاهد حاضر که سن ابله فراغ
شخص مصروعه دینورمش سایه دار
نعلی در آتش اولنور بیقرار
اولمش ابرو زن اشارت ایدیجی
کرمران آنك سوزی پك کینجی
ترك دنیا ایلین خانه فروش
بی عیال و سر سری خانه بدوش
بی سبب مغروره اولنده بادسر
بك رذیل آدم کسیدن کون خر
دست خر کوسویجی بد سوزلودر
سرکه ابرو اولکه کشی یوزلودر
ابله و احمق اولندی کاو ریش
بی سبب عذر و بهانه خشك ریش

سن بویای وشوم بیهده شوم اولت
نامبارك مقدمی مشئوم اولت

دیندی بر بیرنو آکاکیم بختی زشت
هم تکبر ایلین کبردون سرشت

شو کیمه مضحك اوله رسوا و ملوم
دیر عجم بازیجه زنکی و روم

قاضی کبیرنك وکیم خوشکوی اوله
خواجه نصر الدین کبی بلجوی اوله

عارسنی جراره دیرلر جسته کبیر
هم میانکیر اوبله بی عار و حقیر

شوخ چشم اول یوزی آجوق بی حیا
زور ایله آلان دلنجی خر کدا

جاوشك آدی سرپوش اولدی هم
محضر قاضی بنده اولمش علم

قول دینك مفهومیدر خلقه بگوش
هم کوله معناسی اولمش سفته کوش

قاپو قولدی اشیله اقران همکنان
جمله نسینك سوزی برده بیك زبان

اولدی خدمتكارك آدی پیشكار
هم کمر بسته دیمی خدمتکار

حاضر اولمشدی طوره جان بر میان
اوصانوب بیزار اولدی آمد بجان

ایلو چکدی دیمکدر برگشته
آکلمش مفهومی اولدی بر رسته

حاضر اولور آستین بر میزند
هم اوکا لایقی دیمك اوردسد

اینجه فکر ایدیجی اشتربینی ایمش
داغ اشتر خوی صحبت کین ایمش

قاپوجیلر کتخداسی میر بار
اسکیه دیر چوق ایش بیلو کهنه سوار

طبل پنهان مي‌زند ديسه مثال

شول ايشي صقلو كه ستر ايتمك محال

خشمت و دارا ايله بار رنگ و بوي

سوزي بي‌معني اولنده مرده گوي

ديديلر حاضر جوابه تر زبان

فكري دقتلي اولنده خرده دان

زير و بالا كوكي شول كيم خلطي چوق

زير و بالا نيست شك و شبهه يوق

كيزلو سربسته معين سر زده

منتظر در امر و امان بر زده

آكا ديرلر كيم زبان زرگري

اوله معهود و اشارت سوزلري

مفسد و آچيق منافق دره گوش

كنده و مدح ايلينده خود فروش

فاسق و فاجر ديمك سايه پرست

شيرگير

شيرگير اولديكه اوله نيم مست

شيشه آب خشك و رونق آب و تاب

آتش تر اولدي معناده شراب

دست شسته اولدي ديمكده نا اميد

دلبرك ممتازي آهوي سپيد

يعني دعوت ايلدي آواز داد

داغ دام اولدي ديمكده تن نهاد

پرنيان خوي اوكيم اوله خلقي خوش

اولدي بدآغاز خويسز سوزي بوش

شوكيه بك احمق اوله داس دراز

ساده لوح اولمش و معناده مجاز

صنعتنده ماهر بركار دي

چيره دست اولمش ديمك آنك كبي

سعي ايدوب چوق ايشكه يد دويدست

يا يكه مشكل ايشلري برباد بست

يك كوكلسى ايشى طوتيجى كاردد
ديديلر كو آيق ترينه پاى خرد
ديدى مغلوب ودبو نه سست كوش
تن ده معناسيدر اولوب خموش
قوت وقتدر ديمكدر دستگاه
كورك يوسف متهمدر بى كناه
سن چكوبن مكريب ايتمه كاربد
هركه بسكر اميكشد او ميكشد
تيشه سوى خود زند ديسه اكو
اوكا مقصد كندويى نفعى آدر
روى او بيند ديمك مفهومى هم
يعنى آنك جانبيدر ملتزم
شويله ديه معناده كج دار ومريز
قارده كون امثاليله بيز اولسون ايز
ديسه كوده آستين ابنست وبس

بولنان

بولنان بو غيريدن اميدى كس
دره چيت يزى ديسه مفهوم ومآل
رتبه وحاليدن ايمكدر سؤال
ديلو سنان ده دوغى نهاد
بى مشقت دولته ايرمكى مراد
ريش ناطوره كند با طفلنور
بازى خانه عنبت ايشه ديبنور
سنك در قنديل بو فكرو تلاش
غافل اولمه حاضر قنديل باش
اين سو بهلو زند ديسه تمام
بو آتما بكزر ديمك اولوب مرام
خانه تبريك ايتسه فرزند عجم
دير ايمش كيم بو بريانى هم بكنم
زند فرزند اولدى غايتده ظريف
منوع دل شعر وانشاى لطيف

خواجه اولمش ناوك انداز ادب
هیچ اوشاغه دیندیلر ماده جلب
حرف ساكن دیدی زده ای پرهنر
اسره اوستون آدیدی زیر و زبر
بك پریشان یاد ایدی پای كلاغ
بو صویه كیرسه دی گرده پای زاغ
جامه موی ودخی موینه كوهك
دیر عجم شاعرلری محبوبه ترك
بی ادبلك ایتسه هم بر شخص بد
طعن ایدوب دیرلر كه تركی میكند
بنجره معناسی اولمش تابدان
باجه موزی كیم چیقر اندن دخان
باكی موسی دیمكده استره
اوكی ایكی ابروكن دخی جنبستره
دی بلوت آدینه بیل ابكش

همه مخ شیر سوار اولمش كونش
امتزاج ایله اولندی بیقرار
كیتك دیرسلر آنی صبر و قرار
نسنه ضایع اولسه دی سیماب شد
بك خجل اولدغی دیمك بی آب شد
سوزده بكلش طوتوجیه خرفگیر
خرده كیر اول عیب آرایجی حقیر
سوزه دخل ایتدی دیمكدر حراد
دیر ابسم انگشت بر حرفم بنهاد
بكوز از من قوبی حالیمه سن
یعنی ابخمه بنی مشكن بمن
بك غضبناكه دیو هش خشم شیر
ظلم دست انداز اولنمه یا دستگیر
چشم دلبر آهوی دنباله دار
بك كوچوك محبوبه دیرلر نی سوار

اصلی نسلی پاك اولنده كوهری
نازلی بسلنمكده سایه پروری
اولدی نوكیسه یكی دولت بولان
داغی هندوزاده دیرلر اصل اولان
باد هرزه وعده دیر كیم اصلی یوق
هم سپهكار اولدی كذب وفسقی چوق
بیوفا مفهومیدر یاران فروش
مضرع دل مضنی اولمش عقل وهوش
شخص ما نویسنده دینور كیم كر مجنون
الفتی اولمه صفا بخش درون
كیجه كوندز آدی اولمش خشك وتر
بك دلیدر خشك مغز وخشك سر
كرچه شاهد اولدی معناده كوزل
شاهد بازار اما مبتذل
بر محلده دینسه شهری و كلی

بلكه انك ممتازی بوده حاصلی
بلبل اولمش زنده لاف وزنده خوان
اصفهاننده باغچه‌در نقش جهان
دلكشا شیرازده بر باغچه هم
شیخ سعدی آنده مدفوندر ادرم
داغی كلكشت مصلا خوش مكان
خواجه حافظ آنده فردوس آشیان
آب ركنی هم آنك ارماغیدر
منبعی الله اكبر طاغیدر
قارنیشق سوز صازیك كفت وشنید
ترك واعراض ایلدی هامی كشید
نی قرو داده شو كیم غایت مطیع
دست مردی دینسه مفهومی شفیع
هر كمی كوه نشسته سوق زود آشنا
پرده افكن اولدی شخص بی حیا

سخت پیشانی اولسه یوزی پك
چار خایه عورته چوقدر دیمك
دکی شهیدی اگر کیم زن پاره دیر
عورتی ایچون جان ویرر بیچاره دیر
هم طبقزن دینیلر سحاقیه
کندو کیبی عورته مشتاق ایه
پاك برفت ایتدی جماع و اختلاط
اولدی معناده منی آب نشاط
دفکتش اولمسده نه شول ناکسا
کیم ایده دیناره یه عورت نثار
قلتبان اولدی کهدت بین العوام
زن شوهر اولسه فحبه کیم رسوای عام
معلم اولان شخصه دیرلر نازباز
اره لقدره ایش دوزیجی کارساز
نازکی خوش چار میخ اول فعل خام

کوم دلال اولدی یا زنك غلام
غرقیدان بیرون ادخال ایلمك
هم میان پاچه سوه شدمك دیمك
سر کرفته دینیدی یفعل النمیشله
داغی خفت و خیزنده بیجی ایشله
دینیدی مجرم کمه بد نام سیاه
هم دخی زلت خطا جرم و کناه
توبه ایله جام رابر سنك زن ١
فارغ اولمقدر و فوقی کرواندن ٢
اوپکه دیرهم آسیتن افشاندن ٤
معنی جان من و جان شما
برنسیزه کلمك صاغ اولام دائما
دست و پا خوفه دم جکیم امك
هم وداع ایتدیم دعا کفتم دیمك
عهدینی بوزمه شو پیمان شکن ٢

بوینه اولیکی دیمک ایتمک رجا
جان گرو جامه گرو جان باشه فدا
دی سواهد اولسه بو نسخه تمام
تحفهٔ وهبی دو بیتدی والسلام

بو تاریخیله ذیل تحفه مسکی الختام اولدی

نه منظومه کیم پیوسته احسن نظام اولدی
وزیر اعظمک نام شریفیله بنام اولدی
گتوردم سنبلستان هنردن برگ سبز مدحت
گل و سنبل کبی پیرایهٔ فرق انام اولدی
قریحم قوتندن بلیم اصلا افتخار ایتم
مجرد لطف حقیله بو زیبا ختام اولدی
اوقوندقجه دعای خیر مظهر اولمهدر مقصود
بو مطلب بنده ناکامه اقصی مرام اولدی

هزاران شکر ایدوب حقه دیدم تاریخ اتمامی
بحمد الله بو زیبا تحفهٔ وهبی تمام اولدی

وهو عبد الغنی